

BEHEER IS DE BASIS

JAARVERSLAG 2023

Het is belangrijk om je niet alleen vandaag bewust te zijn van het bijzondere landschap waarin we ons bevinden”

2023 in de basis goed

In januari 2024 mocht NFW op een Deens congres het ANLb toelichten. Men was oprecht geïnteresseerd hoe in een gebied leden zichzelf verenigen, een plan bij de provincie wordt ingediend, een professioneel bureau de uitvoering coördineert en hoe leden elkaar via schouw en persoonlijk contact scherp houden op het beheer. Dát is in de basis wat NFW doet. Vanuit die verenigde en stevige basis, omschreven in missie en visie, doen we meer zoals voorzitter Albert van der Ploeg verderop ook schrijft.

2023 verliep niet altijd soepel, met de opstart van het nieuwe ANLb en GLB, ecomaatregelen en contracten die pas laat verzonden konden worden. Ondanks dat, hebben we het uiteindelijk goed op de rit gekregen. En konden we meer doen, omdat de basis goed is. We anticipeerden op uitbreiding PNB en namen een collega aan. We kregen 5 beheerregisseurs landschap. Voor ANLb en PNB zijn we weer gecertificeerd. We breidden de beheeromvang uit. De Gebiedsofferte werd doorontwikkeld, we organiseerden (vlinder)excursies, startten projecten en we namen deel aan een waterkwaliteitmeetnet. Een hoogtepunt was het jubileum van de jeugdeducatie. Al 15 jaar zetten leden zich in om basisschoolleerlingen op het erf te ontvangen.

De cijfers en de verhalen hierachter leest u hier. Daarbij wil ik collega's, afdelingsbestuursleden, beheerregisseurs, schouwers, tellers en leden bedanken voor jullie betrokkenheid en inzet.

Vorige keer schreef ik dat veerkracht zich ontwikkelt als je weet dat je invloed hebt op je eigen prestaties. Die veerkracht hebben we, kijk maar naar wat we naast een intensief ANLb-jaar opgepakt hebben. Waar willen we 2024 en verder invloed op hebben?

Gerrie Visser
Algemeen Secretaris/Directeur

(En meer over dat congres? Dat kunt u lezen in het jaarverslag over 2024. Nog even geduld dus)

**We hebben veerkracht.
Kijk maar wat we naast
een intensief ANLb-
jaar opgepakt hebben”**

Inhoud

- 5 Cijfers
- 6 Werkgebied Noardlike Fryske Wâlden
- 7 Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer
- 9 Schouw
- 10 Leefgebied Open Grasland
- 12 Leefgebied Open Akker
- 14 Leefgebied Dooradering
- 16 Leefgebied Klimaat & Water
- 17 Aanvalsplan Grutto
- 18 Particulier Natuurbeheer
- 20 Bureamedewerker
- 21 Fjildlab
- 22 Beleving Nationaal Landschap
- 24 NFW online
- 26 Van 2023 naar 2024 in balans

De Noardlike Fryske Wâlden (NFW) is een agrarische natuurvereniging met als werkgebied Noordoost-Fryslân en Nationaal Landschap Noardlike Fryske Wâlden. Het overgrote deel van de bijna 800 leden, boeren en particulieren, zorgt met (agrarisch) natuur- en landschapsbeheer voor het behoud en de ontwikkeling van dit bijzondere landschap en de boerenlandvogels.

Nationaal Landschap Noardlike Fryske Wâlden is misschien wel het best bewaarde geheim van Fryslân. Kenmerkend is het 'smûke' coulisselandschap met duizenden kilometers elzensingels, dykswâlden (houtwallen) en honderden pingo's en poelen. Het gebied heeft een bijzonder grote biodiversiteit en unieke flora en fauna.

Colofon

Uitgave van Vereniging Noardlike Fryske Wâlden

Buitenpost, april 2024

www.noardlikefryskewalden.nl

Oplage

250 stuks

Tekst

bureau NFW

Vormgeving

Custard, Hielke Jan Ellens

Fotografie

Marcel van Kammen, Binne-Louw Katsma,
Mark Schuurman, Living Lab en NFW

Missie

De vereniging Noardlike Fryske Wâlden streeft naar een vitale landbouw, midden 'yn'e mienskip', die is vervlochten met het cultuurhistorische landschap met bijbehorende natuurwaarden.

Visie

Aandacht voor biodiversiteit en kringlooplandbouw is van groot belang voor het voortbestaan van de agrarische sector die zorgt voor voedselproductie, werkgelegenheid en de leefbaarheid in het gebied. Daarnaast maakt het behoud van de historische waarde en de natuur van het Nationaal Landschap het gebied aantrekkelijk voor bewoners en bezoekers.

Nationaal landschap Noardlike Fryske Wâlden

Binnen het werkgebied van vereniging NFW is een gebied dat de titel Nationaal Landschap draagt. Het gebied van ruim 25.000 hectare dankt deze titel aan de unieke combinatie van wonen en landbouwactiviteiten in balans met de natuur en cultuurhistorie. Het eeuwenoude coulisselandschap met elzensingels en houtwallen is vrijwel intact gebleven en boeren onderhouden dit bijzonder landschap. Je zou het een iconisch landschap kunnen noemen, wat uniek is in Europa.

Cijfers

Bestuur

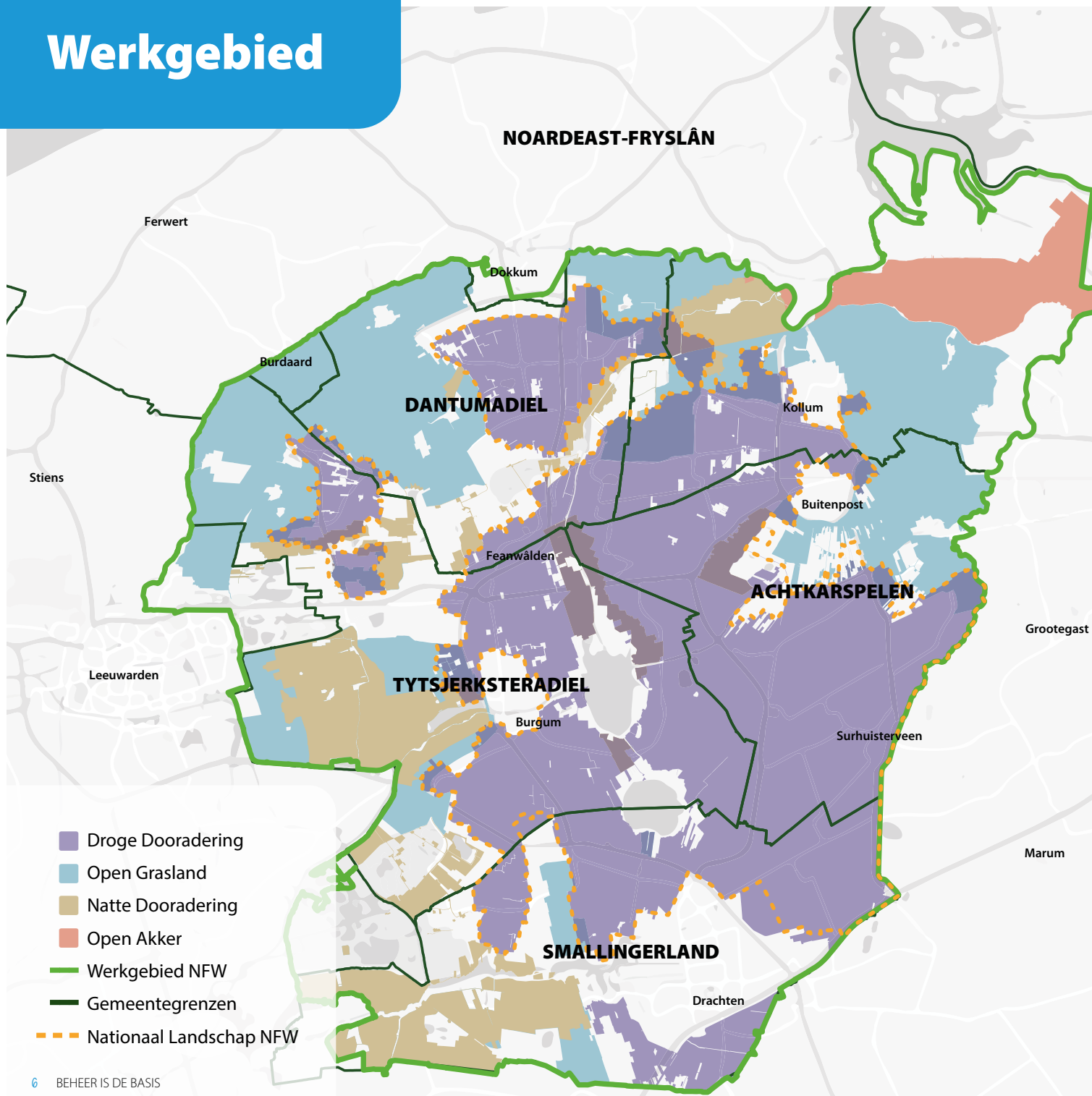
- Het Algemeen Bestuur bestaat uit 6 bestuursleden, die elk hun eigen afdeling vertegenwoordigen, én 1 onafhankelijke voorzitter.
- Het Dagelijks Bestuur bestaat uit 2 bestuursleden, een voorzitter en de Algemeen Secretaris
- Jurjen Visser is afgetreden als bestuurslid. Jurjen, bedankt voor je inzet!
- Daan den Hoed is toegetreden tot het bestuur. Welkom Daan!

Het bureau

- Tjitske de Wit kwam het bureau versterken als thema coördinator voor Particulier Natuurbeheer. Welkom!
- Er is een geslaagde team/bestuursdag naar Schiermonnikoog geweest, waar we ons onder ander bij hebben laten praten door de boeren over hun GLB project Biodivers Boeren.
- 18 schouwers
- 19 beheerregisseurs

Werkgebied

Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer

De belangrijkste taak van de vereniging is het uitvoeren van (Agrarisch) Natuur- en Landschapsbeheer. In totaal zetten 590 agrariërs en particulieren zich in voor het realiseren van goede leefgebieden voor soorten die bescherming nodig hebben in het gebied van de Noardlike Fryske Wâlden. Dit is gekoppeld aan doelen die de overheid stelt voor het gebied. Hiervoor staat het leveren van een hoge kwaliteit aan biodiversiteit in het agrarisch gebied centraal. Beheerders ontvangen een vergoeding voor het beheer dat zij in de leefgebieden uitvoeren. De huidige contractperiode van ANLb heeft een looptijd van 2023 t/m 2028.

Vereniging Noardlike Fryske Wâlden

5
afdelingen

800
leden, boeren en particulieren
waarvan 563 deelnemers Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer en 27 deelnemers Particulier Natuurbeheer

4.100
hectare weidevogelbeheer

1.600
hectare ganzenfoeragegebied

267
hectare beheer waterkwaliteit

200
hectare beheer van houtwallen en elzensingels

301
poelen en pingo's

78
hectare akkerbeheer

7
hectare heggen, hagen en bosjes

53
hectare botanische weiderand

Sipke Bouma
Schouwer

De vereniging Noardlike Fryske Wâlden vindt het belangrijk dat afspraken over Agrarisch-Natuur en Landschapsbeheer goed uitgevoerd worden. Daarom voert NFW een eigen controle- en maatregelbeleid uit met een onafhankelijke schouwcommissie. Met een warme benadering en een adviserende werkwijze willen we beheerders de juiste kennis bijbrengen en de kwaliteit van het beheer verbeteren. Schouwer Sipke Bouma vertelt er meer over.

‘Zo’n vier jaar geleden kwam afdelingsbestuurslid Tseard Veenstra bij mij om te vragen of het schouwen ook iets voor mij was. Ik was gestopt met de boerderij en was gaan werken bij de grasdrogerij. Het schouwen kon ik daar wel goed bij combineren en zo ben ik begonnen.’ Het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer was voor Sipke niet nieuw: ‘Zelf heb ik ook elzensingels in beheer, hier in Surhuizum. Het schouwen is mooi werk om te doen. Je bent in veld en komt in allemaal verschillende gebieden.’

Samen met Marten Bosma vormde Sipke de afgelopen jaren een schouwduo. Ze komen op veel plekken, van elzensingels in Drachtstercompagnie tot plasdrassen of wintervoedselakkers bij Kollum. ‘Zelf zit ik meer in de elzensingels, maar Marten weet weer meer over weidevogels. Zo kunnen we elkaar mooi aanvullen.’ Tijdens het schouwen komen de mannen nog wel eens voor lastige situaties te staan: ‘soms komen er nieuwe landschapselementen in beheer waar al jaren geen onderhoud is uitgevoerd. Dan is het wel even een uitdaging om dit met de beheerder goed voor elkaar te krijgen zodat het, ook in afstemming met de beheerregisseurs, in beheer kan. Bij landschapselementen die al in beheer zitten ziet het er vaak prima uit, het afgelopen jaar zagen we geen bijzonderheden.’

Schouw 2023

De schouwcommissie kwam in 2023 twee keer samen. Er werd teruggeblikt op het voorgaande beheerjaar en schouwers wisselden ervaringen met elkaar uit. Er werden intussen in het veld:

- 1.125 beheereenheden geschouwd
- 123 beheereenheden afgekeurd

De meeste afkeuringen waren op kruidenrijke randen en hakhoutbeheer. Soms kwam dit ook door verkeerde pakketvarianten of verkeerde intekeningen, zeker in zo’n eerste jaar van een nieuwe periode. Samen wordt dan gewerkt aan een oplossing.

Leefgebied **Open Grasland**

In het leefgebied Open Grasland wordt in totaal op ruim 4.100 hectare weidevogelbeheer uitgevoerd. Boeren bieden de weidevogels op hun percelen rust, ruimte en voedsel door water op het land te brengen, de maaidatum uit te stellen, ruige mest uit te rijden, kruidenrijk grasland aan te leggen en/of legselbeheer toe te passen.

In samenwerking met de beheerregisseur, een vrijwilliger van de vereniging, stellen ze een pakket aan maatregelen op om dit in een bepaald gebied (mozaïek) te bereiken.

2023

2022

906

Grutto's

757

1.135

Kieviten

1.336

497

Scholeksters

449

603

Tureluurs

558

Bij alle soorten was er een toename in het aantal nest- en broedparen, alleen de kievit laat een daling zien. De goede resultaten van de Grutto zijn het gevolg van het broedseizoen van 2021 waarin veel jonge grutto's vliegvlug zijn geworden.

Op 11 mei 2023 organiseerden wij een weidevogelexcursie voor geïnteresseerden. Deze keer was dit op locatie bij Reijer den Hartog in Kollumerpomp. Een prachtig gebied waar het de laatste jaren goed gaat met de weidevogels. De groep belangstellenden ging met trekker en wagen het veld in om met eigen ogen de grutto's te zien vliegen. Hier vertelde Reijer, samen met beheerregisseur Harry Huizinga, over het bijzondere gebied.

85 ha ingericht voor weidevogels

Reijer heeft in Kollum een melkveebedrijf met 700 koeien en 430 hectare land. Een deel daarvan, zo'n 85 hectare, is pas twee jaar geleden aangekocht. Dit betreft het voormalige land van de in 2019 overleden boer Hessel Agema, die zich erg inzette voor agrarisch weidevogelbeheer. De wens van de provincie Fryslân was dan ook dat dit gebied weer ingericht werd voor weidevogels. Samen met de vereniging Noardlike Fryske Wâlden is Reijer hiermee aan de slag gegaan.

Combinatie van maatregelen

Weidevogelbeheer was Reijer niet vreemd. 'We doen al ruim 25 jaar aan weidevogelbeheer, we hebben onder andere kruidenrijk grasland en plasdrasgebieden.' Het aangekochte gebied moest echter opnieuw ingericht worden, omdat het een paar jaar had stilgelegen. Daarom is er twee jaar geleden veel werk verzet. Het waterpeil is omhoog gekomen, er is 30 hectare kruidenrijk grasland aangelegd, 12 hectare plasdras en er wordt legselbeheer toegepast. Het jongvee laat Reijer voorweiden in het gebied en oevers zijn schuin gemaakt ten bate van de weidevogelkuikens.

Samen tot een succes maken

De verzette werkzaamheden leiden tot een boost voor de weidevogels. 'We zagen na een jaar al een verdubbeling in nesten en afgelopen jaar is dit zelfs weer verdubbeld. De maatregelen zijn echt effectief.' Ook voor het komende seizoen wordt alles op alles gezet verteld Reijer: 'Het peil is alweer omhoog, greppels staan vol en het riet is weggemaaid. Reijer geeft aan dat hij dit als boer zeker niet alleen kan: 'mede door de inzet van nazorgers en andere vrijwilligers en medewerking van de provincie is dit mogelijk. Samen maken we het tot een succes.'

Bovenin het werkgebied van de vereniging Noardlike Fryske Wâlden, rondom Kollumerpomp, bevindt zich het leefgebied open akker. Negen leden voeren hier beheer uit ten gunste van de akkervogels. Dit beheer bestaat onder andere uit kruidenrijke randen en vogelakkers. Akkerbouwers zorgen met de aanleg van kruidenrijke akkerranden en vogelakkers voor een goede biotoop voor akkervogels zoals de veldleeuwerik. Daarnaast kunnen insecten dienen als natuurlijke bestrijders van plaagdieren, waardoor er minder gewasbeschermingsmiddelen kunnen worden gebruikt.

Leefgebied Open Akker

In de nazomer van 2023 waren de bloemen volop in bloei en zagen we vele insecten actief. Daarmee zijn de randen niet alleen nuttig voor de biodiversiteit maar is het kleurrijke schouwspel ook een genot voor het oog. Volgens gebiedscoördinator Sies Krap was 2023 een bijzonder jaar: 'Door de weersomstandigheden is er vrij laat gezaaid. Daarna kwam een periode van droogte waardoor het zaad niet op kwam. Maar toen in september, later dan normaal, bloeide het volop. De insecten en akkervogels profiteerden ervan, een prachtig gezicht.'

Kruidenrijke akkerranden zijn stroken langs akkers of velden waarop diverse kruiden en planten groeien. Deze planten zijn vaak inheems en hebben de eigenschap om rijk te zijn aan bloemen, kruiden en andere vegetatie. Ze bevorderen biodiversiteit, verbeteren de bodemgezondheid, trekken nuttige insecten aan en ondersteunen de algehele ecologische balans. Een vogelakker is een perceel waar eiwitstroken, met daarin gewassen als luzerne en klaver, en stroken natuurbraak elkaar afwisselen. Aanvullend kan er een strook graan worden toegevoegd. De vogelakker dient als broed- en foerageergebied. Percelen zijn van juli t/m december beschikbaar voor de vogels.

De fotoserie bekijken van
dit kleurrijke schouwspel?
Scan de QR-code

Leefgebied Dooradering

Natte dooradering

Hierbij wordt met verschillende maatregelen ingezet op het creëren van goede leefgebieden in de dobben, pingo's en sloten voor belangrijke soorten vissen, amfibieën, libellen, knaagdieren, vleermuizen en waterplanten. De focus ligt op het verbeteren van de waterkwaliteit. Financiering van de inzet van deze beheerpakketten is mede mogelijk gemaakt door het Wetterskip Fryslân en de provincie Fryslân. Doelsoorten van dit leefgebied zijn: De zwarte Stern, Meervleermuis, bittervoorn en de groene glazenmaker.

Droge dooradering

Het beheer betreft hier verschillende onderhoudsmaatregelen aan de elzensingels, houtsingels en de voor het werkgebied zo karakteristieke dykswâlen (hoge houtwallen). In 2023 kwamen hier ook beheerpakketten voor heggen, hagen en bosjes en voor botanische weideranden bij. Het beheer in de droge dooradering is specifiek gericht op een goede leefomgeving voor bosvogels die broeden in het gebied en om de kwaliteit en biodiversiteit van het landschap vitaal te houden.

Meer informatie over
doelsoorten per leefgebied?
Scan de QR-code

Matthijs en Jan Sjoerd Mulder
Beheerders leefgebied droge dooradering

In Nijega bevindt zich het gangbare melkveebedrijf van de familie Mulder. De maatschap bestaat uit vader Matthijs, moeder Niesje en zoon Jan Sjoerd. Matthijs werd 65 jaar geleden op deze plek geboren en is er altijd gebleven. Jan Sjoerd is inmiddels de 5e generatie op dit familiebedrijf. Op 60 hectare grasland, houden zij 90 melkkoeien en bijbehorend jongvee.

Elzensingelbeheer

Op dit bedrijf wordt al vele jaren landschapsbeheer uitgevoerd. Zo is er bijna zes kilometer aan elzensingel in beheer en sinds 2023 ook botanische randen. Het jaarlijks onderhoud wordt uitbesteed aan derden. Daarnaast zijn Matthijs en Jan Sjoerd de afgelopen winter druk geweest met het aanplanten van nieuwe bomen en struiken om singels van een nieuw aangekocht stuk land te herstellen. Dit ging uit het van project 'Beammen foar Elkenien', in samenwerking met NFW.

Thús yn de Wâlden

Dat het landschapsbeheer effect heeft is duidelijk te merken volgens Matthijs. 'De singels bestonden eerder wel voor 80% uit zwarte els. Nu zijn de singels veel gevarieerder. Dat komt ook omdat we er nu anders naar kijken. Bij een eindkap ging voorheen ook echt alles eraf. Nu laat je bepaalde soorten, zoals een meidoorn of lijsterbes, bewust staan.' En dat zorgt voor biodiversiteit ziet ook Jan Sjoerd: 'Als je s' ochtends het land in gaat hoor je de vogels fluiten, en ook reeën zijn hier veel te zien.' De mannen voelen zich dan ook verbonden met het landschap. 'We hebben hier altijd gewoond dus we weten ook niet beter. Maar dit is wel echt wat bij ons past, we voelen ons thuis in de Wâlden.'

Betrokken

Vader en zoon zijn beide nauw betrokken bij de vereniging. Jan Sjoerd heeft er net een vierjarige periode op zitten bij het afdelingsbestuur Smelnes Singellân. De club waar ook Matthijs ooit begon. Daarna was Matthijs actief in de themagroepen Natuur & Landschap en Landbouw, Milieu, Water en Economie. Sinds een jaar is hij beheerregisseurs landschap binnen de afdeling Smelnes Singellân. Daarmee is hij in deze afdeling de contactpersoon voor beheerders in het leefgebied droge dooradering. 'Ik heb een adviserende rol en vind het mooi om andere beheerders zo te kunnen helpen. Ik hoop er de komende tijd meer een draai aan te geven en contact te zoeken met de beheerders.'

Per 2023 heeft de provincie het leefgebied Klimaat opengesteld binnen de regeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer. Er zijn het afgelopen jaar dan ook beheerpakketten afgesloten die passen in dit leefgebied, zoals duurzaam slootbeheer en bodemverbetering op grasland en bouwland. De doelen van dit type beheer richten zich op waterkwaliteit, water vasthouden, het vastleggen van CO2 en het opvangen van waterpieken en droogte (watervasthoudend vermogen van de bodem verbeteren).

Demo ecologisch slootschonen

In het najaar van 2023 is er door Living Lab Fryslân een demo ecologisch slootschonen georganiseerd in ons werkgebied. Er was veel interesse voor het onderwerp. Met de opgedane kennis uit het eerste theoretische gedeelte gingen de deelnemers daarna het veld in om te kijken naar een demo met de baggerpomp en maaikorf.

Aanvalsplan Grutto

Sinds het najaar van 2021 is vereniging Noardlike Fryske Wâlden bezig met het Aanvalsplan Grutto in het gebied rondom Kollum. De afgelopen jaren hebben in het teken gestaan van verzwaren en uitbreiden ANLb-weidevogelbeheer. Beheerders werken hier actief en zeer gemotiveerd in mee. Zo zijn er sinds de start van het aanvalsplan al 15 nieuwe plasdrassen gerealiseerd.

In het project liggen mooie kansen en wordt gestreefd naar langjarige contracten. Het proces gaat gestaag en er is hard gewerkt met een gebiedsanalyse en het opzetten van een werkgroep, om in 2024 stappen te kunnen maken. Ook op landelijk niveau denkt de Vereniging Noardlike Fryske Wâlden mee in het Aanvalsplan Grutto. Bijvoorbeeld op het gebied van verdienmodellen. De deelnemers geven aan: "Dit is een mooie kans voor de vogels. Maar mogelijk ook voor de agrarische sector. Als je met 60 koeien en weidevogelbeheer hetzelfde inkomen hebt als met 140 koeien dan is dat beter voor de vogels en voor de boer."

Particulier Natuurbeheer

Particulier Natuurbeheer (PNb) wordt uitgevoerd op percelen die in het Natuurbeheerplan door de provincie zijn aangewezen met een natuurtype, ook wel beheertype genoemd. Voorbeelden van beheertypen die in het Particulier Natuurbeheer worden uitgevoerd, zijn onder andere Vochtig hooiland, Kruidenrijk weidevogelgrasland, Moeras en Zoete plas.

Beheertype	Opp. (ha)
Elzensingel	0,32
Zoete plas	44,62
Gemaaid rietland (met IGG)	15,51
Veenmoeras	21,73
Dynamisch moeras	4,05
Vochtig hooiland	52,03
Kruiden- en faunarijk grasland (met IGG)	104,36
Zilt- en overstromingsgrasland	9,58
Vochtig weidevogelgrasland (met IGG)	177,94
Hoog- en laagveenbos	0,79
Eendenkooi	1,12

Totale lengte
3.226,25 meter

Themacoördinator Particulier Natuurbeheer

Particulier Natuurbeheer is nog relatief nieuw binnen de vereniging. Toch liggen er mooie kansen in dit gebied. Om hier meer aandacht voor te hebben is in 2023 een themacoördinator Particulier Natuurbeheer gestart bij de vereniging; Tjitske de Wit: "Mijn interesses voor onder andere landbouw en biodiversiteit sluiten goed aan bij het werk wat ik voor de Noardlike Fryske Wâlden mag doen. Het afgelopen jaar heb ik een begin gemaakt met een bezoek aan de beheerders."

Jelle Pilat

Themacoördinator

Landbouw, milieu, water en economie

Ik ben Jelle Pilat en woon in Buitenpost. Sinds 2016 werk ik bij de Vereniging Noardlike Fryske Wâlden als themacoördinator Landbouw, milieu, water en economie. Ik hou mij voornamelijk bezig met projecten op het gebied van landbouw, die gericht zijn op vergroening en verduurzaming met daarbij perspectief op een goed verdienmodel.

Werken bij NFW betekent voor mij dat ik in mijn eigen leefomgeving met leden en gebiedspartijen kan werken aan een toekomstbestendige landbouw. De uitdaging hierbij is om daar vanuit het gebied invulling aan te geven terwijl we vaak vanuit onzichtbare kamertjes nieuw beleid voor de kiezen krijgen als sector en als regio. In mijn beleving begint een transitie vanuit de sector zelf. De ontstaansgeschiedenis van de ANV's laat zien dat we de transitie al in een ver verleden zijn gestart en ook prima zelf verder kunnen invullen. Duidelijk perspectief en het voorkomen van verassingen zijn daarbij wel aspecten die we in samenwerking met overheden en andere gebiedspartijen moeten gaan regelen.

Meer lezen over onze projecten of zelf meedoen met een project?

Mijn werkzaamheden bij de vereniging passen goed bij de doelstellingen die vanuit de Regiodeal Noordoost Friesland gelden. Vanuit het Fjildlab geven wij in samenwerking met collectief Waadrâne, hogeschool Van Hall Larenstein en de Ondernemersfederatie NO-Friesland invulling aan het stimuleren van landbouwprojecten in de regio.

Het Fjildlab heeft een faciliterende rol die zich dus specifiek op de landbouw in NO-Friesland toespitst en voert deze activiteiten uit met financiering van de Versnellingsagenda, de uitvoeringsorganisatie van de Regiodeal. In het Fries Programma Landelijk Gebied (FPLG) staan veel doelen waar de landbouw een bijdrage aan kan leveren. Fjildlab kan er voor zorgen dat deze partijen bij elkaar komen en gezamenlijk tot oplossingsrichtingen komen. Indirect zijn we daar al mee bezig door te ondersteunen bij het indienen van projectaanvragen.

Het Fjildlab, waarin Van Hall Larenstein, collectief Waadrâne, Ondernemersfederatie Noordoost Friesland en NFW vertegenwoordigd zijn, is bedoeld om ideeën op het gebied van landbouw om te zetten in projectaanvragen. In het afgelopen jaar heeft dit geleid tot verschillende projecten die in de regio Noordoost Friesland worden uitgevoerd. De projecten hebben voornamelijk betrekking op de melkveehouderij in de Friese Wouden en de Akkerbouw in de Waddenregio. NFW participeert zelf ook in veel van deze projecten en haakt hier geïnteresseerde deelnemers bij aan vanuit de eigen achterban. De projecten zijn bedoeld om de innovaties in de landbouwsector te stimuleren en de werkgelegenheid in deze krimpregio te behouden en te versterken.

Een van de projecten die onder FjildLab valt is Bokashi. Bokashi is het luchtdicht verpakken van organisch materiaal waardoor het gaat fermenteren. Deze fermentatie zorgt ervoor dat het materiaal omgezet wordt in voedingsstoffen voor de bodem.

Deelnemer van het Bokashi project Geert Broersma zegt: "We moeten een omslag maken. Niet alleen maar bemesten. We moeten de bodem gaan bedienen waarbij het rendement in de breedte zichtbaar wordt. Meer biodiversiteit, het benutten van reststromen in de omgeving."

Beleving Nationaal Landschap

Het afgelopen jaar heeft Vereniging Noardlike Fryske Wâlden, in samenwerking met Provincie Fryslân, weer mooie activiteiten mogen organiseren in het belang van het Nationaal Landschap Noardlike Fryske Wâlden. Het belangrijkste hierbij is het informeren van inwoners en bezoekers over de bijzondere kenmerken van dit gebied en de rol van boeren in het behoud ervan.

Brommels!

Bij Brommels! hebben de NFW boeren weer leuke activiteiten georganiseerd. Zo kon er een rondje langs de tarwevelden gemaakt worden met een drone, er werden vogelhuisjes getimmerd en er zijn een heleboel pannenkoeken gegeten op de boerderij van bestuurslid Pier Jan Boersma. Een prachtige dag!

Weidevogel- en landschapsexkursie

Altijd succesvol zijn de excursies. We vinden het mooi om te zien dat zowel boeren als burgers zich aanmelden om op pad te gaan met experts en meer te leren over het landschap en de weidevogels. Hierdoor groeit het bewustzijn van belang van beheer en behoud. En daarmee het bevorderen van de biodiversiteit. Houd onze site in de gaten voor excursies en alle andere activiteiten.

Jeugdeducatie

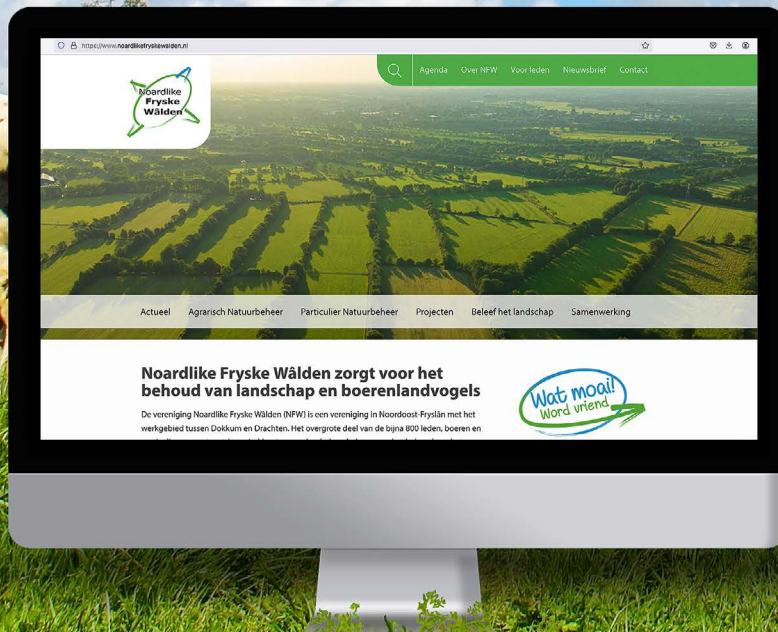
Een unieke prestatie, voor de 15e keer konden we in 2023 van start met de jeugdeducatie. "Het is belangrijk om je niet alleen vandaag bewust te zijn van het bijzondere landschap waarin we ons bevinden." Met deze woorden opende wethouder Soepboer de 15e editie van de jeugdeducatie. De locatie was de boerderij van Boer Brandsma in Kollumerzwaag die ook bij de eerste editie in 2008 betrokken was. Boer Brandsma "Dit jeugdeducatieproject heeft alles in zich wat een project moet hebben. Kinderen zien en ontdekken in praktijk het landschap."

Nachtvlinderexcursie

Op een mooie juli-avond én -nacht werd in Damwâld voor het eerst een nachtvlinderexcursie georganiseerd. De avond begon met een presentatie verzorgd door Landschapsbeheer Fryslân, waarbij de deelnemers meteen kennis konden maken met veelvoorkomende nachtvlinder soorten. In het veld stonden witte doeken met felle lampen opgesteld. Vanaf het moment dat de schemering inzette werden meer dan 100 soorten geteld. Hieronder waren zelfs een aantal pijlstaarten! De giganten onder de nachtvlinders. Een fascinerende en zeer geslaagde excursie aldus de deelnemers.

Tijdens de nachtvlinderexcursie waren meer dan 100 verschillende soorten nachtvlinders te zien

NFW online

NFW is actief op X, Facebook, LinkedIn en Instagram. In 2023 heeft NFW er in totaal 417 volgers bij gekregen. Berichten die het goed doen: kuiertocht met stampot, vacature Themacoördinator PNb, nachtvlinder excursie, zeldzame wilde rozen in de NFW. Meer zien? Volg ons op:

Nieuwsbrieven

De vereniging brengt twee verschillende nieuwsbrieven uit. Voor de algemene nieuwsbrief kunnen alle geïnteresseerden zich inschrijven via de NFW website. De beheerders hebben driemaal de beheerdersnieuwsbrief met informatie over beheeractiviteiten ontvangen.

Scan de QR-code en meld je aan voor de nieuwsbrief

Zeer zeldzame wilde rozen in Noardlike Fryske Walden

Snoeien met Oege Hiddema van Landschapsbeheer Friesland

Media

Er zijn negen persberichten verstuurd in 2023. Ook verschenen we meerdere keren in de media. Bekijk daarvoor de foto's op de nieuwspagina.

Lees alle nieuwsberichten op onze website

noardlikefryskewalden
Driezum

28 vind-ik-leuks

noardlikefryskewalden In Driezum is een mobiele Natuurkijkhut geopend door onze ambassadrice Hester Klompenmaker. #weidevogels #natuurbeheer

22 mei 2023

noardlikefryskewalden
Egypte, Friesland, Netherlands

30 vind-ik-leuks

noardlikefryskewalden Op weg naar meer biodiversiteit in het Friese Landschap. Wiep Papenburg, deelnemer aan een eerder herstelproject, deelt zijn ervaringen #landschap

18 december 2023

Van 2023 naar 2024 in balans

In het jaar 2023 moesten we wennen aan het nieuwe GLB met de ecoregelingen en het leefgebied “klimaat en water”. Maar niettemin was er een grote deelname aan de ecoregelingen en ook werd er goed ingetekend op alle ANLb-leefgebieden. Het is duidelijk dat onze leden nog steeds achter onze missie staan. Een missie zegt wie je bent en wat je doet.

Onze missie: De vereniging Noardlike Fryske Wâlden streeft naar een vitale landbouw, midden ‘yn ‘e Mienskip’, die is vervlochten met het cultuurhistorische landschap met bijbehorende natuurwaarden. Een visie kijkt naar de toekomst en vooruitkijkend zien we dat onze visie ook nog steeds staat voor een vitale landbouw voor de toekomst in de Noardlike Fryske Wâlden.

Onze visie: Aandacht voor biodiversiteit en kringlooplandbouw is van groot belang voor het voortbestaan van de agrarische sector die zorgt voor voedselproductie, werkgelegenheid en de leefbaarheid in het gebied. Daarnaast maakt het behoud en de ontwikkeling van de (cultuur) historische waarde en de natuur van het Nationaal Landschap het gebied aantrekkelijk voor bewoners en bezoekers.

Duidelijk is dat wij als mienskip en als boeren samen en individueel in balans moeten komen. De grote opgave die er nu ligt is om weer in balans te komen met stikstof, koolstofdioxide en water. Het besef is er dat de kringloop alleen met boerengrond hersteld en gesloten kan worden. Met de kennis en instrumenten die we nu hebben moet dat slagen als we op de juiste doelen sturen en iedereen mee kunnen krijgen. We moeten als mienskip bouwen aan een plattelandsakkoord om dit te realiseren.

Albert van der Ploeg
Voorzitter NFW

Het is duidelijk dat onze leden nog steeds achter onze missie staan”

Meer informatie over de vereniging en het Nationaal Landschap?

www.noardlikefryskewalden.nl